

10.INSPIRE ESPUS školenie „BIM - Building Information Modeling “

Postavenie BIM v súčasných legislatívnych
podmienkach v SR

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

10. INSPIRE ESPUS školenie „BIM - Building Information Modeling“ Postavenie BIM v súčasných legislatívnych podmienkach v SR

09.11.2022

Prehľad

1. Aktuálny stav
2. Úprava v STN
3. Úprava v Autorskom zákone
4. Aktuálny vývoj v Českej republike
5. Súdne spory
6. Záver

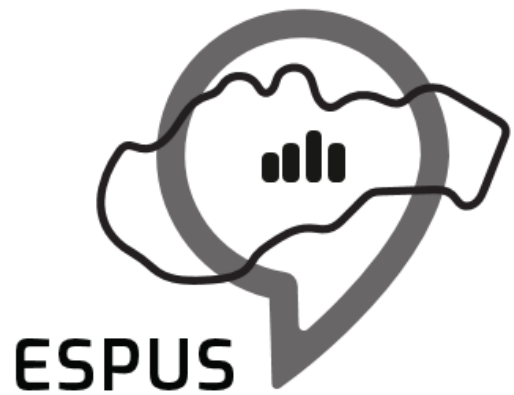
ESPUS

Efektívna správa priestorových údajov a služieb

Aktuálny stav

Aktuálny stav

- ∅ úprava v rámci EÚ - smernica 2014/24/EU Európskeho parlamentu a Rady z 26.2.2014 týkajúca sa verejného obstarávania - členské štáty môžu v rámci procesu verejného obstarávania vyžadovať BIM pri stavebných zákazkách financovaných z EÚ prostriedkov
- ∅ úprava v Českej republike - Česká agentúra pre standardizáciu - zverejnená odporúčaná standardizovaná vzorová dokumentácia, aktuálne v legislatívnom procese návrh osobitného zákona - *Zákon o správě informací o stavbě a informačním modelu stavby a vystavěného prostředí (Zákon o BIM)*, predpokladaný termín platnosti - júl 2023 (postupné zavádzanie v nadlimitných verejných zákazkách. Na súkromný sektor sa zákon má vzťahovať sekundárne t.j. na dodávateľov BIM v zmysle požiadaviek verejného sektora.)
- ∅ úprava v Slovenskej republike - právny poriadok Slovenskej republiky explicitne neupravuje právne postavenie informačného modelu, čo má za následok, že právne postavenie informačného modelu je nejasné, vhodná by bola legislatívna úprava (napr. Zákon o územnom konaní, Zákon o výstavbe resp. vykonávacie predpisy)

ESPUS

Efektívna správa priestorových údajov a služieb

Úprava v STN

Úprava v STN

- ∅ implementácia technických noriem týkajúcich sa informačného modelovania je aktívne prebiehajúci proces, čo preukazujú postupne prijímané (od roku 2019 dosiaľ) technické normy (aktuálne cca 13 STN v slovenskom a anglickom jazyku)
- ∅ STN EN ISO 19650-1 zo dňa 1.7.2020: *“Organizácia informácií o stavbách Manažment informácií s využitím informačného modelovania stavieb (BIM) Časť 1: Pojmy a princípy”*
- ∅ informačný model: *“súbor štruktúrovaných a neštruktúrovaných informačných kontajnerov”*
- ∅ informačné modelovanie stavieb: *„použitie zdieľanej digitálnej reprezentácie postaveného aktíva na uľahčenie procesov navrhovania, výstavby a prevádzky tak, aby tvorili spoľahlivý základ pre rozhodnutia“.*
- ∅ pojmy v STN sú koncipované primárne z technického, nie právneho hľadiska

ESPUS

Efektívna správa priestorových údajov a služieb

Úprava v Autorskom zákone

Úprava v Autorskom zákone

Právne postavenie prvkov tvoriacich informačný model

- ∅ časť prvkov (nie všetky), z ktorých sa skladá informačný model je možné považovať za autorské diela v zmysle Autorského zákona, a teda tieto prvky informačného modelu podliehajú ochrane v zmysle Autorského zákona

Právne postavenie informačného modelu

- ∅ právny poriadok Slovenskej republiky explicitne neupravuje právne postavenie informačného modelu, čo má za následok, že právne postavenie informačného modelu je nejasné
- ∅ z pohľadu Autorského zákona sa môže jednať o tzv. netvorivú databázu (sui generis) v zmysle ust. § 135 a nasl. Autorského zákona, pričom je však nevyhnutné preukázať, že činnosť tvorcu informačného modelu vykazuje znaky podstatného vkladu do získania, overenia alebo sprístupňovania obsahu takejto databázy. V opačnom prípade by informačný model nemohol byť klasifikovaný ako tzv. netvorivá databáza

Aktuálny vývoj v Českej republike

Aktuálny vývoj v Českej republike

Česká agentúra pre standardizáciu zverejnila dňa 30.3.2021 „*BIM protokol pravidlá pre digitálnu spoluprácu*“

- ∅ príloha č. 1 - Požiadavky objednávateľa na informácie
- ∅ príloha č. 2 - Požiadavky na spoločné dátové prostredie (CDE)
- ∅ príloha č. 3 - Plán realizácie BIM (BEP)
- ∅ „*Voliteľné ustanovenia pre Zvláštne zmluvné podmienky - Licenčná dohoda pre Český zmluvný štandard (Design-Bid-Build)*“.

Jedná sa o tzv. nultú verziu dokumentácie určenej primárne pre pilotné projekty, ktorá bude v budúcnosti predmetom ďalšej aktualizácie a úprav.

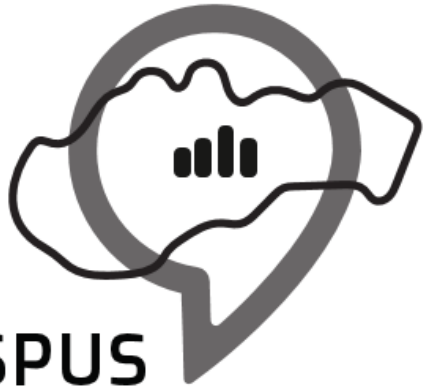
Predložené znenia vzorovej dokumentácie majú slúžiť ako rámec a všeobecný návod resp. inšpirácia pre zmluvné strany pri koncipovaní zmluvy a nastavení práv a povinností zmluvných strán.

Aktuálny vývoj v Českej republike

Zmluvné strany uzavrujú zmluvu o dielo, súčasťou ktorej je BIM protokol (vrátane jeho príloh), stanovujú sa v ňom pravidlá vytvárania, odovzdania a používania informačného modelu stavby, najmä výmena a prenos digitálnych informácií

Štruktúra BIM Protokolu:

- ∅ vymedzenie pojmov (definícií),
- ∅ úvodné a všeobecné ustanovenia,
- ∅ prednosť zmluvných dokumentov,
- ∅ povinnosti objednávateľa,
- ∅ povinnosti dodávateľa a členov projektového tímu,
- ∅ elektronická výmena dát,
- ∅ licenčné dohody,
- ∅ zoznam príloh.

ESPUS

Efektívna správa priestorových údajov a služieb

Súdne spory

Súdne spory

- Ø priamo zo zmluvy (ak bola uzavretá) alebo na základe právnej úpravy SR (Autorského zákona)
- Ø v zmysle § 50a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník ("OZ") a/alebo 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok („CSP“) a/alebo § 58 ods. (1) Autorského zákona k dispozícii viaceru druhov žalôb, najmä žalobu na:
 - a) zaplatenie (napr. odmeny, na ktorú má nárok zo zmluvy, prípadne zmluvnej pokuty, resp. vydanie bezdôvodného obohatenia v prípade, ak zmluva nebola uzavretá, napriek tomu, že k jej uzavretiu malo dôjsť),
 - b) splnenie inej ako peňažnej povinnosti (napr. niečo vykonať, niečoho sa zdržať resp. strpieť),
 - c) nahradenie vyhlásenia vôle súdnym rozhodnutím za účelom uzavretia zmluvy alebo doplnenia zmluvy,
 - d) určenie či právo existuje,
 - e) určenie autorstva,
 - f) zákaz ohrozenia práva vrátane zákazu opakovania takéhoto ohrozenia práva,
 - g) zákaz neoprávneného zásahu do práva,
 - h) povinnosť poskytnúť informácie v zmysle § 58 ods. (1) písm. d) a e) Autorského zákona,
 - i) odstránenie následkov, ktoré boli spôsobené ohrozením alebo porušením práv,
 - j) náhradu nemajetkovej ujmy, náhradu škody resp. vydanie bezdôvodného obohatenia.

ESPUS

Efektívna správa priestorových údajov a služieb

Záver

Záver

- Ø koncept a štruktúra BIM protokolu (vrátane jeho príloh) predstavujú inšpiráciu pre Slovensko
- Ø nevyhnutná je úzka spolupráca všetkých dotknutých strán (tvorcov informačného modelu, právnik, externých subdodávateľov a pod.)
- Ø precízna špecifikácia práv a povinností zmluvných strán v zmluve predchádza vzniku prípadných súdnych sporov
- Ø vhodná by bola legislatívna úprava (napr. Zákon o územnom konaní, Zákon o výstavbe resp. vykonávacie predpisy)

Bariéry brániace výraznejšej implementácii BIM v praxi:

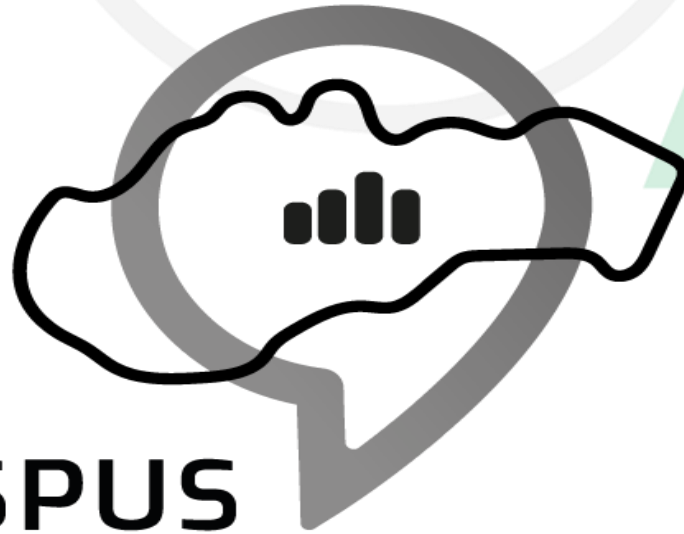
- Ø neexistencia štandardizovanej zmluvnej dokumentácie
- Ø absencia explicitnej legislatívnej úpravy v Slovenskej republike
- Ø „mentálna“ bariéra (obavy, neochota, nezáujem, neznalosť, ...)
- Ø absencia požiadavky na implementáciu BIM zo strany SR v projektoch financovaných SR resp. EÚ
- Ø „nedostupnosť“ STN noriem (resp. ich spoplatnenie)

Ďakujem za pozornosť!

JUDr. Marek Kandrát, LL.M.
marek.kundrat@gmail.com

ESPUS

ESPUS

Efektívna správa priestorových údajov a služieb

<https://inspire.gov.sk/projekty/espus>